
PÅKJØRSLER OG KOMMUNALE ETTERSØK AV VILT

Averøy kommune 2020

Påkjørt rådyr avlivet under et ettersøk på Veбенstad.

Foto: Dag Bjerkestrand

Innhold

1. Kommunens lovpålagte oppgave	2
2. Viltbestandene i Averøy	2
3. Organisering og varslingsrutiner ved viltpåkjørsler.....	2
4. Innmeldte viltpåkjørsler og skadd/sykt vilt i 2020	4
5. Registrerte viltpåkjørsler siste 9 år.....	5
6. Utfall av påkjørsler og ettersøk i Averøy i 2020	6
7. Kommunalt viltfond.....	6
8. Bruk av viltfondet i Averøy kommune 2020.....	7
9. Kostnader ved kommunale ettersøk	8
10. Utfordringer.....	9
Manglende meldinger om viltpåkjørsler til politiet	9
Manglende merking av påkjørselstedet.....	9

1. Kommunens lovpålagte oppgave

I henhold til Viltloven med forskrifter har kommunen ansvar for avliving/ettersøk når storvilt er skadd i forbindelse med påkjørsler i trafikken eller er skadet eller sykt av andre årsaker. Kommunen har også et ansvar i situasjoner der storvilt er skadeskutt under ordinær jakt og som ikke finnes i løpet av første dag.

2. Viltbestandene i Averøy

I Averøy er det en relativ stor bestand av rådyr, en middels/høy bestand av hjort og en liten bestand av elg. Averøy er av de største rådyrkommunene i Møre og Romsdal. Årlig skytes ca. 500 hjortevilt i Averøy, litt under halvparten av dette er rådyr og litt over halvparten er hjort. I 2020 ble det skutt 610 hjort og rådyr.

3. Organisering og varslingsrutiner ved viltpåkjørsler

Ved årsskiftet 2019/2020 utlyste Averøy kommune en tilbudskonkurranse for utføring av offentlige ettersøk. 3 foretak fikk avtale/kontrakt gjeldende i fire år fra 1.april 2020.

Hvert foretak/ ekipasje består av en ettersøksjeger som har videregående kurs i ettersøk, kurs i arbeidsvarsling, godkjent ettersøkshund, skilt, synlighetsklær, forsikringer, egnet bil og annet utstyr som behøves for utføre slikt arbeid.

De 3 ettersøksjegerne inngår i en vaktturnus der det alltid er en ettersøksjeger på vakt klar til å rykke ut 24 timer i døgnet 365 dager i året. Etter endt oppdrag blir informasjon og kartfesting av hver enkelt påkjørsel registrert i Hjorteviltregisteret.

Kommunen har laget en arbeidsvarslingsplan som er godkjent av Statens vegvesen. Ved påkjørsler av vilt hvor det skal iverksettes ettersøk setter ettersøksjegerne opp skilt i henhold til denne planen før ettersøket påbegynnes.

Bilførere som kjører på vilt har en lovpålagt plikt å varsle politiet (tlf 02800). Dersom det påkjørte viltet ikke ligger dødt på stedet ringer politiets operasjonssentral til vår vakttelefon og ettersøksjegeren som har vakt rykker ut til skadestedet.

Dersom dyret er dødt varsler politiet veimeldingssentralen som igjen varsler vegvesenets kontraktør (Mesta) for fylkesveiene. Ved døde dyr på kommunale veier varsler politiet kommunen.

Eide Ettersøksring AS har avtale med Mesta om henting av dødt vilt på fylkesveiene i Averøy og registrerer hvert oppdrag inn i Hjorteviltregisteret, inkl kartfesting. Eide ettersøksring tar også pålagte CWD-prøver av hjort og rådyr som er 1 år og eldre.

Pga denne organiseringen har vi en meget god oversikt over innmeldte viltpåkjørsler i Averøy kommune samt at det tas CWD-prøver av dødt hjortevilt som fjernes av Mesta.

Rådyr med gammel skade avlivet på Rokset under et kort ettersøk.

Foto: Dag Bjerkestrand

4. Innmeldte viltpåkjørsler og skadd/sykt vilt i 2020

Tabell 1. Registreringer i Hjorteviltregisteret for Averøy kommune i perioden 01.01. – 31.12.2020

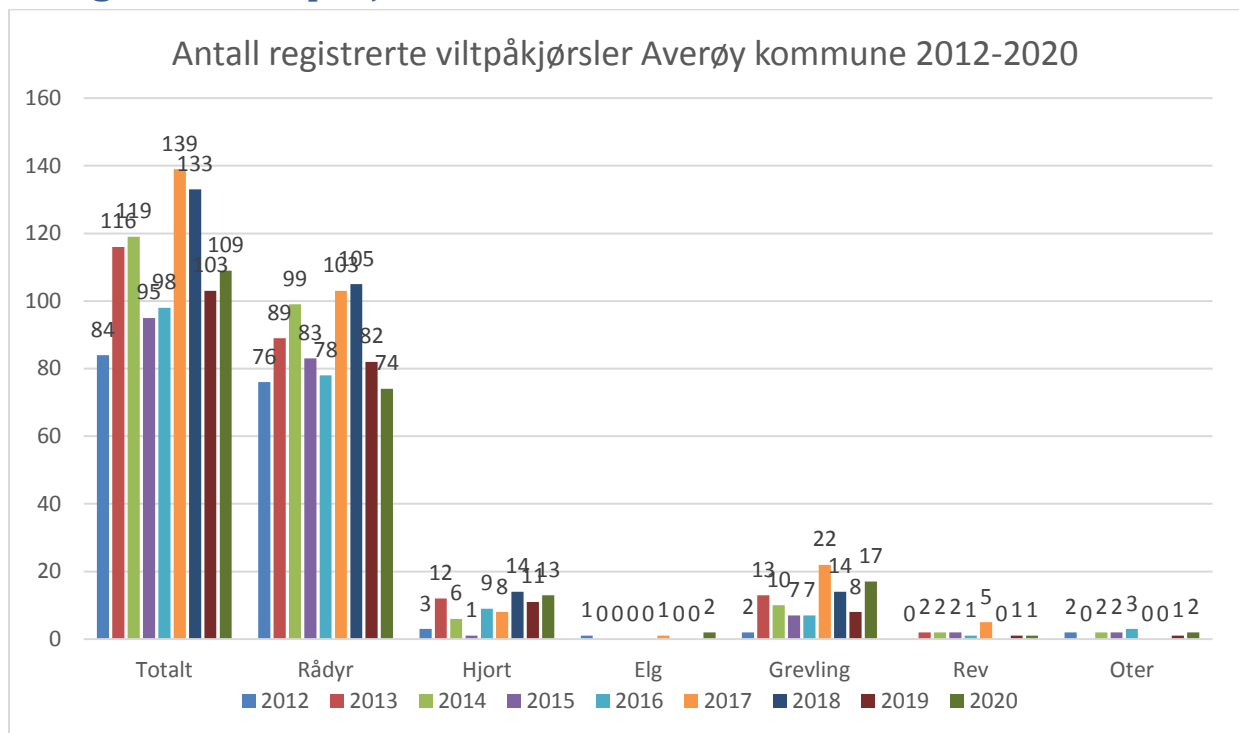
Årsak: Trafikk									
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Sum		
Avlivet etter ettersøk	14	1		2	1		18		
Avlivet på stedet	11	1		4			16		
Funnet død etter ettersøk	1						1		
Observert – antatt uskadd	6						6		
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	23	5	2	1		1	32		
Dødt på stedet	19	5		10		1	35		
Ikke angitt utfall		1					1		
Sum	74	13	2	17	1	2	109		
Årsak: Sykdom, skade eller andre årsaker									
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Hegre	Måke	Sum
Avlivet etter ettersøk	5								5
Avlivet på stedet	2						1	1	4
Funnet død etter ettersøk									0
Observert – antatt uskadd	3								3
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	6								6
Dødt på stedet	3								3
Ikke angitt utfall			1						1
Sum	19	0	1	0	0	0	1	1	22
Årsak: Alle oppdrag									
	Rådyr	Hjort	Elg	Grevling	Rev	Oter	Hegre	Måke	Sum
Avlivet etter ettersøk	19	1	0	2	1	0	0	0	23
Avlivet på stedet	13	1	0	4	0	0	1	1	20
Funnet død etter ettersøk	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Observert – antatt uskadd	9	0	0	0	0	0	0	0	9
Ettersøk avsluttet - ikke funnet	29	5	2	1	0	1	0	0	38
Dødt på stedet	22	5	0	10	0	1	0	0	38
Ikke angitt utfall	0	1	1	0	0	0	0	0	2
Sum	93	13	3	17	1	2	1	1	131

Skabbrev avlivet inne i gapahuken i Kristvika.

Foto Dag Bjerkestrand

5. Registrerte viltpåkjørsler siste 9 år

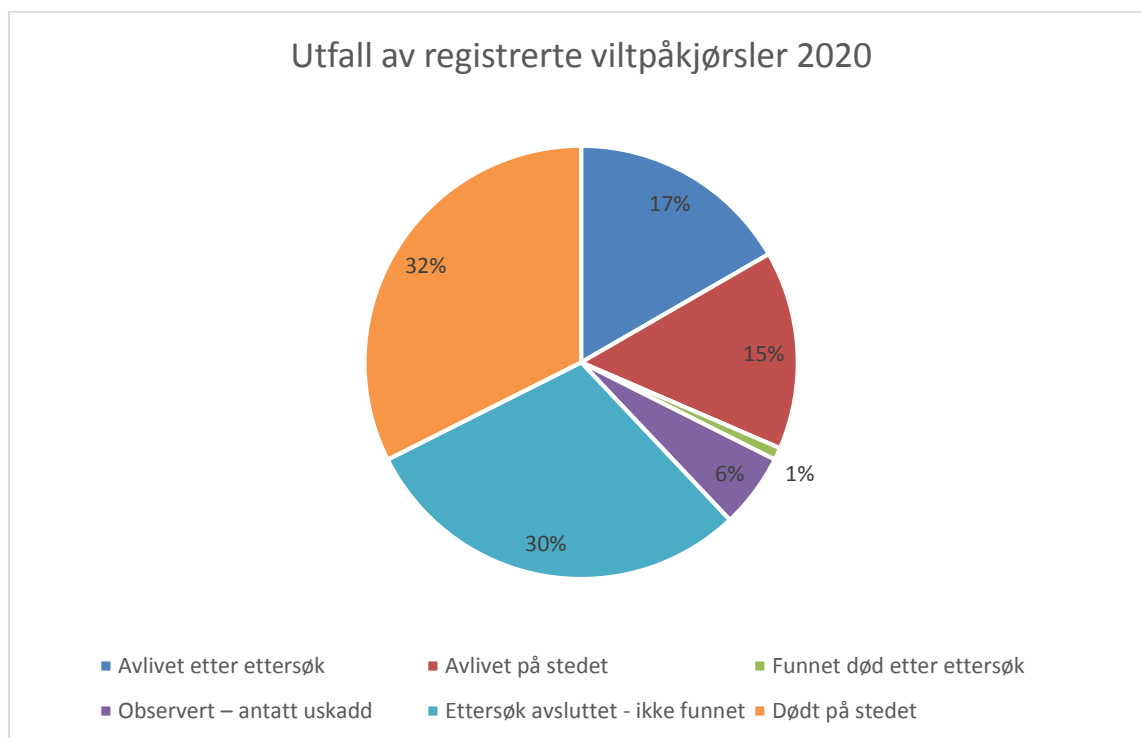
Figur 1. Utvikling i antall registrerte viltpåkjørsler i Averøy siste 9 år. F.o.m. 1.januar til og med 31. desember.

Påkjørsler av hjort på Hoel.

Foto Dag Bjerkestrand

6. Utfall av påkjørsler og ettersøk i Averøy i 2020

Figur 6. Utfall av viltpåkjørsler i prosent. Averøy kommune i perioden 01.01.-31.12.2020.

3 av 10 påkjørsler av vilt i trafikken ender med at dyret dør på stedet.

4 av 10 påkjørsler ender med at dyret enten blir avlivet på stedet eller under ettersøket, blir funnet dødt under ettersøket eller blir observervert og antatt uskadd.

3 av 10 påkjørsler ender med at ettersøket avsluttes uten at en kommer innpå dyret. Under ettersøket er det vanligvis ingen tegn til at disse dyrene er alvorlig skadet.

7. Kommunalt viltfond

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Bruken av viltfondet reguleres av *Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort*.

Inntekter til viltfondet:

- Fellingsavgift for elg og hjort
- Tilskudd fra det fylkeskommunale viltfondet
- Fondets avkastning
- Inntekter fra vilt skutt av kommunen og fallvilt
- Eventuelle kommunale avsetninger

Viltfondet kan brukes til:

- Tilskudd til tiltak for å fremme viltforvaltning, styrke kunnskap om viltet, jaktorganisering mm. i kommunen
- Dekke kommunens utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt i kommunen
- Tiltak for å forebygge skader på landbruksnæring voldt av hjortevilt

8. Bruk av viltfondet i Averøy kommune 2020

Tabell 2. Regnskap for viltfondet i Averøy kommune 16.11.2019 – 31.12.2020 (13,5 mnd)

INNTEKTER	
Fellingsavgifter hjort 2019	126797
Kommunal overføring	230000
Tilskudd fra Miljødirektoratet jegerprøven	600
Tilskudd fra Miljødirektoratet for uttak av CWD-prøver	9500
Salg av ulovlig skutt vilt	0
	366897
UTGIFTER	
Ettersøk (kjøp av tjenester)	379435
Vakttelefon ettersøk	817
Viltbånd	400
Tilskudd til storvaldene	15000
Tilbudskonkurranse	27567
Refusjon CWD	3500
Frakt ulovlig skutt vilt	675
	427394
Mva innbetalt	96003
Mva refundert	-96003
Underskudd 2020 belastet komm. driftsbudsjett	
	-32204
Totalt brukt av kommunalt driftsbudsjett	
	262204
Inngående beholdning 01.01.2020	0
Utgående beholdning 31.12.2020	0

Kommentarer til regnskapet.

Underskuddet på kr 32204 har to årsaker.

-I 2020 ble det gjennomført en tilbudskonkurranse overfor foretak for å inngå avtale med kommunen om å utføre offentlige ettersøk. Dette hadde en kostnad med innkjøp av tjenester fra det interkommunale innkjøpskontoret samt kunngjøring i avisene på kr 27567.

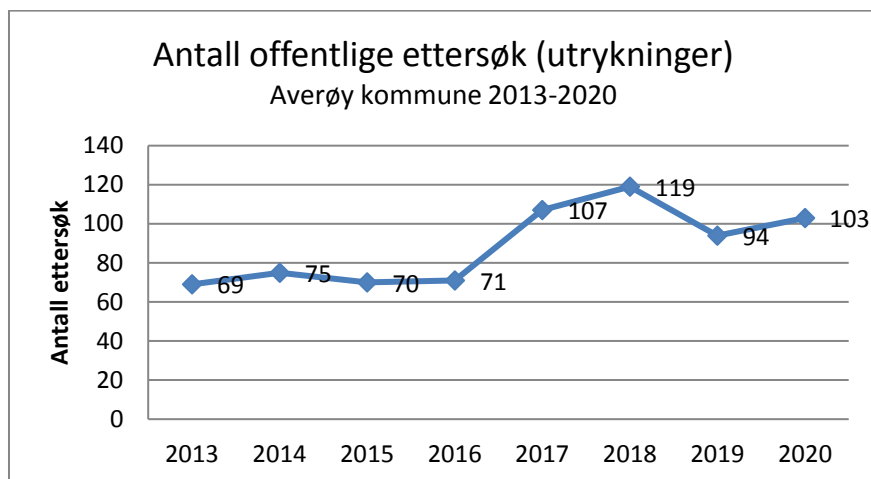
-Tidligere år gikk regnskapsperioden for viltfondet fra 16.11. året før til 15.11. i det aktuelle året. Årsaken til dette er at det var lønnsutbetalinger og at timeliste måtte leveres for oppdrag utført frem til 15.11. for å utbetalt lønnen i desember. Lønn for oppdrag fom. 15.11. tom 31.12. ble derfor ført på neste år.

Fra og med 2020 har vi gått over til å forholde oss til kalenderåret. Regnskapet ovenfor gjelder derfor fom. 16.11.2019 tom. 31.12.2020, dvs. 13,5 måned. Kostnaden med utførte ettersøk i perioden 16.11.2019-31.12.2020 var på 30706 kr.

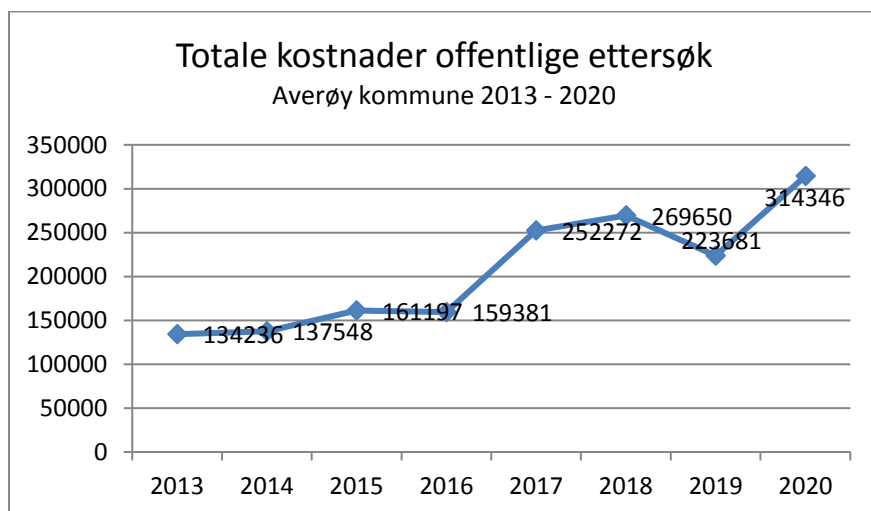
Til sammen utgjør disse to faktorene 58273 kr. Dersom en ikke hadde hatt disse to postene ville regnskapet gått med 26069 kr i overskudd.

9. Kostnader ved kommunale ettersøk

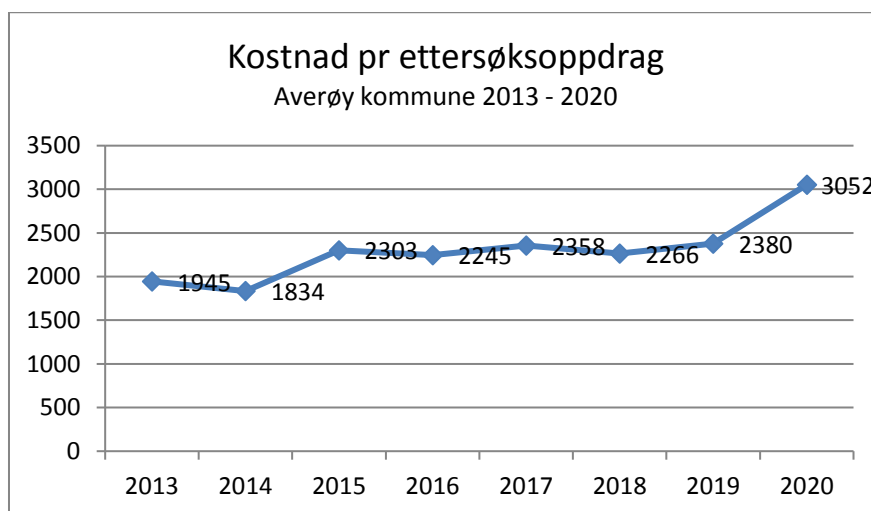
Nedenfor er en oversikt over kostnader og antall utrykninger med offentlige ettersøk. For årene 2013-2019 gjelder perioden fom. 16.11. året før tom. 15.11. i det inneværende året. For 2020 gjelder tallene kalenderåret.

Figur 7. Antall utførte kommunale ettersøk. Averøy kommune i perioden 2013 - 2020.

Figur 8. Totale kostnader for offentlige ettersøk. Averøy kommune i perioden 2013-2020.

Figur 9. Kostnad pr ettersøksoppdrag. Averøy kommune i perioden 2013-2020.

10. Utfordringer

Manglende meldinger om viltpåkjørslar til politiet

Stadig får vi meldinger om at det er funnet dødt vilt på eller i nærheten av vei uten at påkjørselen er meldt inn til politiet. En stor andel av viltpåkjørslene blir meldt inn fra andre enn bilfører/passasjer i bilen som kjørte på dyret.

Det er derfor mange hjortevilt som blir skadet ved påkjørsler der bilfører ikke melder fra til politiet, og som det dermed ikke blir igangsatt ettersøk etter. Det medfører unødige dyrelidelser.

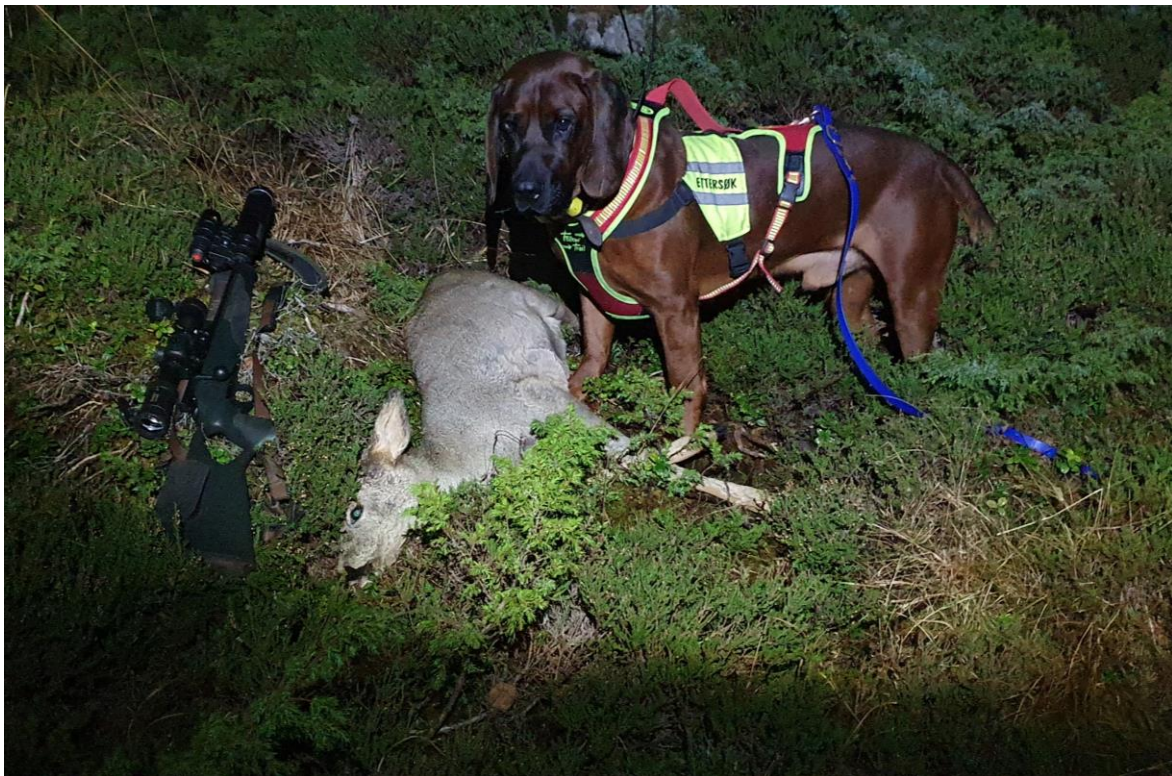
Manglende merking av påkjørselstedet

Mangelfull merking av påkjørselstedet er dessverre vanlig. Og skjer også at påkjørselstedet er merket på feil sted.

Når en skal starte et ettersøk etter et påkjørt hjortevilt er en helt avhengig av å sette hunden på sporet av det riktige dyret.

I løpet av et par timer kan det krysse mange rådyr eller hjorter bare på for eksempel en hundre meter lang strekning av veien. Dersom vi ikke vet eksakt hvor påkjørselstedet er, må vi søke med hund langs veien, kanskje over flere hundre meter. Vi må da utrede en rekke spor av kryssende hjortevilt.

Dette tar tid, er ressurskrevende, og kan i verste fall føre til at vi ikke finner sporet av det påkjørte dyret i det hele tatt fordi vi er på feil sted. Dette går utover dyrevelferden ved at skadde dyr blir vanskeligere å finne og avlive samt at det medfører unødige kostnader for kommunen.

Påkjørt rådyr på Langøya, avlivet under ettersøket.

Foto Dag Bjerkestrand